

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Szerkesztőség: Tórr István-utca 11. — Telefon-szám: 28.
Kiadóhivatal: Kollár A. könyvkereskedése, hol az előfizetések és hirdetések felvételnek.

Felelős szerkesztő:

Dr. Lemberger Árpád.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések jutányosan számítatnak.

Terror.

Szinte elemi erővel tört ki a felháborodás és megbotránkozás hangja azon az értekezleten, melyet együttes állásfoglalás céljából tartottak azok a választópolgárok, kiket *Valentin Emil dr.*, a Bajai Független Ujság felelős szerkesztője súlyos megbántásban részesített abból az ötletből, hogy a Nemzeti Munkapártot megalakulása alkalmából sürgönyileg üdvözlötték. Az egybegyűltek — a sürgöny aláírók sorában a Casinó elnöke, hét választmányi tagja és 27 rendes tagja foglalt helyet — egyértelmű megállapodással elhatározták, hogy Valentin Emil személyének és lapjának kizáratása iránt indítványt terjesztenek a Casinó választmánya elé. Az értekezlet véleménye szerint a Casinó célja a casinói tagok közötti egyetértés, minden casinói tag politikai hitvallásának és társadalmi megbecsülésének szigorú megóvása, Valentin dr. pedig sértő cikkével ezen a Casinó erkölcsi létalapját képező követelmények ellen vétett — vaskosan.

Az indítvány illetékes bírása előtt fekszik s így ahhoz sem hozzátenni, sem abból elvenni valóknak nincsen.

De hirlapírói kötelességünkől kifolyóan, miközben a cikkkel foglalkozunk, le kell küzdenünk azt a méltó visszatehetséget, melyet annak közzététele minden jobbjelű emberben támasztott és fel kell vetnünk a nyilvánosság előtt a kérdést, hogy mi is volt tulajdonképpen céja ez ujságírói kirohanásnak, melyet még a választói küzdelem magasán lobogó szenvedélyei és a politikai harc magasán torló hullámverése sem tesznek némileg menthetővé.

Mily célt akart Valentin dr. cikke szolgálni? Pusztán sértetgetni, személyes éli inzultusokkal illetni azokat, kik egy újonnan megalakult országos pártot zászlóbontása küszöbén köszöntöttek? . . . A sértés retorziót fog kiváltani és az meg is fog nyilatkozni egyik vagy másik formában.

Terrorizálni, lefegyverezni akarta-e a cikk azokat, kik azonos politikai meggyőződéstől vezéreltetve, ennek egy üdvözlő sürgöny keretében kifejezték azt? Ha ez volt a cikk tendenciája, akkor rossz szolgálatot tesz e célnak, mert a vakmerő támadás fel fogja szabadítani az eddigelé szunnyadt erőket is és az akció közös terére és közös védelmi táborba fogja sorakoztatni mindazokat, akik a

politika harci készletéből is kizárni akarják az ily fegyvereket.

Érdemetek akart-e Valentin szerezni pártjánál a cikk megírásával? A valószínűség e feltevés mellett harcol, de ez a taktika is csúttörtököt fog mondani, mert az ő saját pártjának többsége is aligha fogja hosszánál köszönteni a küzdelemnek azt a módját, mely lehurrogással akarja elnémitani a politikai meggyőződés megnyilatkozását.

A sértés megtorlása, a háborgó kedélyek lecsillapítása után tehát a megismélt hirlapi hajszából nem fog más visszamaradni, mint az az éremlyítő érzés, mely az elrontott gyomor nyomán szokott keletkezni.

Ha mégis van valami, ami a dolgok velejére ható elmét gondolkodóba ejtheti Valentin cikkének tendenciája iránt, úgy az ama feltűnő körülmény, hogy a hirlapi támadás nyomán keletkezett felháborodás lecsillapítására egyetlen egy hang, egy kiegyenlítő szó sem hallatszott a függetlenségi párt soraiból.

Csalódna talán e város, jobbérzésű közönsége abban a jóhiszemű föltevésben, hogy Valentin manővere pusztán magában álló jelenség?

TÁRCA.

Zachár, az alchimista.

— A „Bajai Hirlap” eredeti tárcája. —

És amikor éjfélt elmúlt, Zachár, aki sovány volt meg düllede szemű, felkelt a füledt kávéház kerek márványasztalától és kitámolygott az éjszakába. Az éjszaka pedig nyirkos volt meg csábitó. És ijedten kóválygó, mámoros emberek vigyorgó szemekkel tértek ki egymáshoz és szaggatottan szívták be a párák levegőt, amiben rezdülve kavargtak a törékeny, villogó holdsugarak. És olyan volt az éjszaka, mint valami sivár temető, ahol bódult, kísértő lelkek kinosan fetrengek a sírokon, és a hold rájuk nevet. Az illata pedig olyan volt az éjszakának, mint a fonyadt virág illata, amit eltaposnak és buján gomolygott.

És Zachár halkán siklott a kopár utcákon és beleütdött a tántorgó alakokba, de nem érezte és nem látta senkit, meg azt hitte, hogy folyton körbe megy, meg hogy olyan különös az éjszaka, mintha nevetne, nem kacagón, élesen, hanem fáradt elernyedten, mintha nagy, kongó aranyrudakat ütnének

össze, mélyen, és olyan fekete az illata, mint a homályos barlangnak, ahol tűzvörös koronájú kígyók kusznak gyűrűzve és mérges, kacsu virágok tövében szűz arany gömböcskék sápadoznak.

De lecsukta szemeit és azt hitte, hogy puha, porhanyós, nyöszörgő földű mezőkön jár és lomha denevér vijog a feje fölött, és hogy a lépései nem konganak, hanem az elzárt szellemek sóhajtoznak fájóan. És összefogta vékony, lobogó kabátját, pedig úgy érezte, hogy nehéz aranyból van, ami görcsösen huzta a vállait, és vércseppek vannak rajta, és ezüst gyíkok mohón szüröcsölik föl a piros pontokat. Valami kacér árnyék lekapta gyűrött karimájú kalapját és hosszú haja föl föl nyult az éjszakába.

Aztán felhoyította szemeit, pedig csukva akarta tartani, és azt hitte, hogy káprázatos álmat álmodik. Mert finom aranyszálak usztak körülötte, és rátapadtak a testére, meg egybefonódtak a hajával. És sápadt-sárgán esillogott minden. Zachár meggörnyedt és szinte felordított, és tépni kezdte a kósza szálakat és hosszú ujjával dühödten gyömöszölte be a zsebébe. És mindig több arany fonta be a

testét, és Zachár mindig vadabul tépte, tépdeste a testéről. És a ruháját tépte, és lerongyolta a kabátját és végighasította a zsebeit. A sok arany pedig sikongva hullott ki, le a földre és rátűzte halálos fényét az arcára. Akkor Zachár a haját markolta meg, ami szinte arany volt, és azt is húzta, csupálta és a véres-aranyos fűrtöket a meztelen mellére nyomta, és mert lepergett, körmeivel bele-bele vajt a husába, és a husa nyöszörgött, a vére pedig fel-fel bugyant halkan.

És Zachár lihegve roskadt le, és lázas-nagy szemei, amelyek úgy fénylettek, mint a friss vérből kikandikáló arany, rátévedtek a holdra. A hold pedig vastag aranyfonalat eresztett, amin vakító fátyolba borított hóféhér lánytest siklott alá és előtte lengett. Zachár felordított, és hangja tompán hangzott el az éjben. És kinyújtotta csontos karjait, a lány teste pedig hullámmozott és lassan-lassan távolodott. És Zachár felugrott és üzni kezdte. Hallotta folyton a lány kacagását, a látgat, az izgatót és érezte a teste illatát. És rohant utánna. Akkor nem hallott már semmit, csak rohant örülni, és nem látott semmit. Karjait előre nyújtotta, szemeit lecsukta, lábái remegtek,

Bácsmezei 67-esek szervezkedése.

Tisza István üdvözlése.

Lelkes állásfoglalás a kormány mellett.

A vármegye mai közgyűlése.

— Telefon-tudósítás. —

Zombor, febr. 26.

Impozáns keretekben, kincses Bácsország szellemi és vagyoni előkelőségeinek lelkes részvétele mellett ment végbe ma délelőtt a bácsmezei nemzeti munkapárt szervezkedő nagygyűlése. Ott volt a vármegye minden notabilitása, megannyi kipróbált hazafisága, munkabíró és a polgárság érdekeiért dolgozni kész közéleti tényező, akiknek éber őrködése és kitartó tevékenysége megörvítette ezt a vármegyét a letűnt koalíciós rezsim romboló befurakodásától.

Vojnits István báró főrendiházi tagot illeti örök és elévülhetetlen elismerés a hatalmas 67-es párt érintetlen főtartásáért és övé a mai lelkes szervezkedés dicsősége is.

Bajáról petőfi Szutrély Lipót takarékpénztári vezérigazgató, Ertl József és Ertl István földbirtokosok, Bácsbodrogról Tománovics György jelentek meg és ott volt a Bajával mindmáig széleskörű konnexiókat főtartó Evetovics János bácsi apátplébános is, mindannyian tekintélyes szóvivői a Deák Ferenc politikai hitelveinek.

Egyébként vagy hatszázan voltak jelen az impozáns szervezkedésen és képviselve volt minden járás, minden község a maga legtekintélyesebb vezéréivel.

Az értekezlet lefolyásáról a következő telefontudósítást kapjuk:

Az Elefánt-szálló nagyeremben, zsúfolt szék-sorok előtt, reggel félkilencor nyitotta meg a szervezkedő nagygyűlést Latinovits Pál nyug. főispán, kit közfelkiáltással elnöké választottak.

Latinovits Pál: Hazafüli örömmel üdvözölöm a vármegye 67-es pártjainak régi, kipróbált hivat, szívből köszöntöm a nemzeti munka

jegyében idecsatlakozott új elvtársakat és az alkotmánypárt köréből idesereglett rokonérzésű közéleti tényezőket. Lelkes öröm dagasztja szívet, mikor ily gyönyörű állásfoglalását látom ennek a vármegyének, mely védvára volt mindenkor a Deák Ferenc szellemében való hazafias politikának.

Latinovits Pál beszédét minduntalan szünni nem akaró, lelkes éjenzés szakította meg és indítványra kimondották, hogy a régi 67-es párt nemzeti munkapárttá alakul át.

Ezután dr. Récsai Ede terjesztette elő határozati javaslatát, mely a párt megalakulását mondja ki egyértelmű helyeslés közben. A határozati javaslatot Schmausz Endre nyug. főispán német nyelven, Boberics Milán gk. szerb esperes plébános pedig szerbül tolmácsolta.

Tetőpontjára ért a mindvégig emelkedett hangulat, mikor a Héderváry-kormány és Tisza István üdvözlésére került a sor.

Mindkét üdvözlő tóvrat ószinte visszhangja annak a rajongással szeretteknek, melyvel Bácsmeze nagy többsége vezéreiről írt viseltetik.

Tisza István grófot a következő vármegyei nagygyűléssel köszöntötte a nagygyűlés.

Nagyemlétságu

GRÓF TISZA ISTVÁN urnak

valóságos belső titkos tanácsos

Budapest.

Bácsbodrog vármegye törvényhatósági bizottsági tagjainak az 1867-iki közjogi alapon álló párta ma tartott nagygyűlésén nagy lelkesedéssel határozta el belépését a Nemzeti Munkapártba, melynek Nagyemlétságu a nemzet által körülrajongott egyik legkimagaslóbb oszlopa.

Fogadja Nagyemlétságu a bácsbodrogvármegyei törvényhatósági bizottsági tagok nemzeti munkapártjának hazafias üdvözlését

födetlen teste gözölgött, de még rohant, holott nem tudott már semmit magáról és arany sem lebegett már a levegőben, az aranyfátyolú lány is beleolvadt az éjbe, és baglyok huhogtak, meg kutyák vonyítottak, mert a szűk sikátor végén volt már, ahol lakott, a kormos lámpájú szobában, és fagyos vérszappal fedték a testét.

És Zachár nekilódult az ajtónak és betört a szobájába, ahol a levegő izzott, meg zizegett és leroskadt a kopott asztal mellé, amin könyvek voltak meg fényes tégelyek. A sarokban pedig ércárlányban lobogott a tűz és a lángok rétek voltak. És vadul nyaldostak egy áttüzesedett tégelyt. Az alacsony ajtó nyitva volt, és halkan osontak be rajta fekete árnyak, és körülállták Zachárt. A szemük villogott, a hajuk fölmeredt és belebámultak a tűzbe. És künn elbújt a hold, és szél süvített végig, amittől bevágódott az ajtó. És a nyugtalan lángok kicsaptak a kályhán és reszketve kaptak az ágyba, ami ott állt nemessze. Az árnyak pedig összeviharogtak és szították a tüzet. Akkor Zachár fölriadt és nem látta, hogy az ágya ég. Tántorogva állott föl az asztal melől és rámeredt az izzó té-

gelyre. És a falról ércfogót emelt le és a kályha felé indult, az árnyak pedig meglapultak és reszketve hajtották le fejüket és a vigyorgás elült az arcukon. Mert Zachár, aki sovány volt, meg düledtszemű, alchimista volt és félték tőle, mert lelke gözjével szellemeket idézett és értette a beszédjőket, meg aranyat olvasott, ami most is ott olvadt a tégelyben, hogy megismerje lelkét a sápadt aranyak, és aztán csináljon magának sokat, mert az arany úgy cseng mintha sirna, zokogna valaki, és ő szerelmes volt az arany hangjába.

Zachár még mámoros volt és nem érzett fájdalmat, pedig a melle sebes volt és metelen, és a vér cseppek úgy csillogtak rajta, mintha kristályból lennének, és a hajában tekerő aranyszálakon megtört a lángok fénye.

A tégelyben valami nagyot sercent, az ágy pedig már jól égett és fojtó füst töltötte be a szobát. De Zachár nem látta, csak a tégelyt nézte homályos szemekkel és odarohant, s keskeny fogójával kivette a lángok közül. És belebámult. Aztán fölhörögt. A keze megremegett. Melle hullámozott és ajkai úgy vonaglottak mint a lángok, amelyek lassanként körülnyúltak a szobát. És leejtette a tégelyt és

és azon biztosításunkat, hogy hazánk, nemzetünk függetlenségének és nagyságának leglelkesebb bajnokát látjuk Nagyemlétságuóban, akit hazafias nagy munkájában teljes odaadással támogatni készen állunk.

Hazafias üdvözzettel

A vezérő bizottság.

A Héderváry Károly gróf miniszterelnökhöz intézett, hasonlóan bensőséges hangu üdvözlőtáviratot szintén a vezérő bizottság írta alá, melyet 12 tagu bizottsággá egészítettek ki, megválasztván új tagoknak Schmausz Endrét, Zákó Milánt és Ertl János országgyűlési képviselőt.

Az üdvözlések után Latinovics Pál szólalt föl, mint az immár megalakult bácsbodrogmezei nemzeti munkapárt elnöke. Indítványára, mindenek tetszésére, Schmausz Endrét a párt társelnökének választották meg.

Most Vojnits Istvánt bárót, a bácsmezei 67-esek szervező lelkét, a nemzeti munkapárt kiváló bajnokát kívánta hallani mindenki és mikor a nagyépszerűségű báró szólásra emelkedett, percekig tartó taps és éjenzés elzötte meg a szavait.

Vojnits István báró lendületes beszéddel lelkesítette az új pártot a nemzeti munkára. Hazafüli örömet fejezte ki azon, hogy a vármegyei 67-esek, Deák Ferenc politikai hagyatékának meggyőződéses főtartói ily híven kitartottak a 67-es közjogi alap mellett és nem fogytak meg egy szállal sem a politikai szétzilálás közelmúlt napjaiban.

Viharos éjenzés és taps kísérte az igazán klasszikus szépségű beszédet, melylyel az alakulás véget ért.

A vármegyezházán.

Az alakuló nagygyűlésről a vármegyezházára vonultak a törvényhatósági bizottság tagjai. A közgyűlésteremben Vojnits István alispán sűrűn megtelt padsorok előtt megnyitotta a közgyűlést, mire

Lelbach László előterjeszti a Héderváry-kormány bemutatkozó leiratát és a megyei állandó választmány javaslatát, mely szerint

Bácsmezei törvényhatósági bizottsága a kormány leiratát tudomásul veszi, hivatalba lépése alkalmából üdvözlő és munkódése iránt bízalommal viseltetik.

Lovász Márton tudomásul veszi a kormány leiratát, de az üdvözlését ellenzi, mert nincs iránta bizalommal.

szürkés-fekete folyadék omlott ki halkan süstörögve. Zachár fuldokolt, és megragadta a lámpát és földhöz vágta. Aztán örülten nézett körül. És meglátta a tüzet. Hogy ég az ágy s már az asztalba kapott. Akkor körmeit megingt belevágta a mellébe és folyt a vér, a vére, aminek most olyan volt a színe mint az arany — holott már nem fájt Zachárnak semmi mert a csukott ajtón egyszerre behunant egy hóhéher testű leány, aranyos fátolyba burkolva és rátápisztotta ajkát Zachár ajakára és csókolta, és lecsókolta szemeit. És Zachár végigvágódott a padlón, és a leány, akinek olyan volt az ajka mintha finom arany borította volna, és teste illatos volt ott, és lilás, rezgő illatával átfogta Zachárt, csókolta, csókdotta az ajkait, az arcát, mert a leány volt az arany lelke, akit Zachár keresett és most gyötöröve öleltek és elfeledték a halált. Holott fölöttük lángok csaptak össze, és künn süvített a szél, a lángokban pedig árnyak ugráltak, mert nem fókta őket a tűz, és kacagtak mert ott égett Zachár teste, aki gögös lelkű volt, meg alchimista, és szerette az arany hangját, mert az olyan, mintha sirna, zokogna valaki . . .

Attlay.

Vojnits István báró: Reámutat a lettint koalíciós uralom bünlajstromára és élénk helyeslés körben bizonyítja, hogyha valahol, úgy a koalíció bün-siben van a hiba. (Emelkedett hangon): Régi szabadelvűek vagyunk és minden körülmények közt oly jó magyarok, mint a koalíció hazafiak. Szívűből kívánjuk az ország boldogulását és meg fogjuk mutatni, hogy a nemzeti munkapárt táborában a polgárság javára dolgozni készek vagyunk és tudunk is. A kormány hazafiságában föltétlen megbizunk és azt egész lelkesedéssel követjük.

Percekig éljeneztek **Vojnits** bárót e beszéd után és a fölönült ellenzéki tábor rendezavaró kiabálása a semmisségbe veszett.

Lördög Elemér: 67-es voltam, az is maradok. A kormány üdvözléséhez csak azért nem járul hozzá, mert az unitárius **Szekely** Ferenc a kultuszminiszter.

Zgama mélykúti plébánosnak hasonlóértelmű felszólalása után,

Latinovits Pál mondott hosszabb beszédet. — Bizonyára tudja — ugymond — az ország, hogy már legközelebb **Zichy** János gróf, a magyar katolikusok vezére lesz a kultuszminiszter s így az ellentétek e tekintetben önként fognak elsimulni. A kormány iránt bizalommal van. Szemére lobbantja a koalíciónak és főleg a függetlenségi pártnak a jelszavakkal üzött szemfényvesztést, valójában azonban nem tették semmit. A nemzeti munkapárt gazdasági tekintetben előbbre fogja vinni az országot.

Lovászy viszonzalása után névszerinti szavazást kértek, melynek eredménye az, hogy **Bácsmege** a kormányt őrüli többséggel üdvözölte és neki bizalmat szavazott.

* * *

A Bajai Hírlap

és a mai vármegyei pártszervekedés.

A *Bajai Hírlap*-hoz érkeztek el elsőként a vármegye székhelyén, Zomborban végbement szenzációs pártalakulási események és a vármegyei közgyűlés részletes híre. Lapunkat, valamint az összes bácsmegei és budapesti lapokat **Spitzer Zoltán** segédszerkesztőnk, a Magyar Távirati Iroda tudósítója látta el bőséges tudósítással és cikkekkkel.

Szutrély Lipót bácsalmási képviselő.

A bácsalmási kerületből érdekes hírt kapunk lapzártakor. A polgárság, mely alaposan ráunt Lázár Pál képviselőségére, egyértelmű lelkesedéssel szervezkedik a nemzeti munkapárt jegyében. **Petői Szutrély** Lipót bajai takarékpénztári vezérigazgató felé irányul a közelgés, ki éveken át nagynépszerűségű főszolgabírája volt a bácsalmási járásnak. A kerület minden községében Szutrélyt kívánják képviselőnek, aki a liberális politikának értékes és exponált szóvivője. Maga az országos nemzeti munkapárt is Szutrély Lipótot jelöli Bácsalmáson és ha a jelöltséget elfogadják, ellene alig lép föl valaki.

Megmarad a óta homlokotterben áll a fősztápa.

A politikai válság óta homlokotterben áll a szomszédos Tolnamegyében is az a kérdés, hogy ki lesz a főispán. És örömmel veszik híret az egész vármegye, hogy minden valószínűség szerint **Apponyi Géza** gróf marad meg főispáni állásában. **Apponyi Géza** gróf politikai pályafutása óta mindenkor a 67-es pártokhoz tartozott és mielőtt az alkotmánypártba lépett, éveken át a szabadelvűpártnak volt tagja.

HIREK.

IFJ. SZEMZŐ GYULA Baja város új főispánja.

Ezerféle kombináció és sok-sok hiesz telés után végre szinte bizonyossággal jelenthetjük, hogy megmarad a külön bajai főispánság. Az új főispán ifj. **Szemző Gyula** zombori tekintélyes nagybirtokos lesz, kívül a holnapi vasárnapon tárgyal a miniszterelnök.

Ifj. **Szemző Gyula** bajai főispánsága — a leghitelesebb hírforrás szerint — befejezett tény. Pusztán tudósítónk füzi hozzá, hogy az esetre, ha a külön bajai főispánság mégsem válnék valóra, úgy akkor **Purgly** Sándor, az új szabaddkai főispán kerül a bajai főispánság élére is.

Vijnits István alispán — Bácsmege főispánja.

Lapzártakor jelentik nekünk Zomborból: Bácsmege új főispánját **Vojnits István**, a vármegye mostani alispánja van kismelve, kinek megveszerte népszerű személyében a mai pártszervező nagygyűlésen végleg megállapodtak. **Vojnits István** sokan gratulálják új méltóságban.

— Szárnyvonal-e a baja—szabaddkai? A

szabaddka—bajai szárnyvonal tudvaleg még most egész Bácskékig szárnyal. Ebből az alkalmából a bázatekői állomáson egy kis, egy egész kis gyerek váltott féljegyvet Szabaddkára. Szabaddkán azonban a vasuti portás nem akarta engedni. Azt mondotta rá, hogy svindler. A szegény fiatal embernek tanukat kellett hívnia arra, hogy ő Bácskékén még jogosult volt féljegyvet váltani, de Szabaddkára megnőt. A vonat olyan lassan cammogott, hogy eközben a féljegyves utas felsperedett. Azonban nem arról van most szó, hogy mióta ezt a vonalat elősngarúsították, az ötvenkilométeres utat három és fél óra alatt futja be a vonat, most arról kell csevegni, mennyire tekintettel vannak a hosszu, de aránylag kellemetlen uton az utazó közönség kényelmére. A hajnalban induló és néha már délelőtti Szabaddkára érkező vonat valószínűleg harcos a demokratizmusnak és az egyenlőségnek. Tizenegy harmadosztályu kocsi van a vonaton, amilyen nem utazik több harmadosztályu utas, mint tizenegy. Ellenben a harminc harmincöt másodosztályu utas számára egyetlenegy másodosztályu kocsi van. Ez az egyetlen második osztályu kocsi is hátul kullog a harmadik osztályu kocsik után és Bácskékélt Szabaddkára még nem fülük át. Hajnalban pedig meglehetősen hideg van. Ha a vonat tovább menne s nem volna a legelső állomása Szabaddka, akkor már ez a utolsó kocsi is meleg volna. Azonban a vonat nem megy tovább és ezt jól is teszi. Ha tovább menne, én is megöszültem volna már.

— A mai szabaddkeumi előadás. Ma, f. hó 27-én délután *földgyakor* lesz a harmadik szabaddkei előadás a főgimnázium tornatermében. Nagy Vazul tanár az európai népek nemzeti dalait mutatja be a főgimnáziumi ének-és zenekar kíséretével. Ez érdekes délutánra, mely kivételesen féléngykor kezdődik, fölolvjuk az érdeklődést.

— Közgyűlés a jéggyár ügyében. Baja város törvényhatósági bizottsága folyó évi február hó 28-án délután 3 órakor rendkívüli közgyűlést tart, a következő tárgysorozattal: Kérvénye ifj. Cserba György és társainak a Bajai Műjéggyár r. t. alapítására 200 db. 100 koronás n. é. részvény jegyzése iránt,

— Rekviem. Néhai dr. **Lemberger** Henrik emlékére a bajai izr. hitközség a mai vasárnapon délután öt órakor ünnepléyes gyászistentiszteletet tart az izr. templomban.

— A bajai botrány a szabaddkai törvényesében. A szabaddkai kir. ügyészség vádiratot adott be B. Simonné bajai asszony ellen, akit azzal vádolnak, hogy bajai várrólá nyokat és fiatal, csinos munkásszavonyokat bajai gavallérok számára keríteni szándékozott és kerített. A kir. ügyészség vádiratában a megtartandó főtárgyalásra beidézni kíván őt birtalányt és Baja aranyifjúságának nyolc tagját.

— Új táncanfolyam és boszton kurzus.

Landau Géza jóhírnevű táncánár és boszton speciálta néhány előkelő család meghívására Bajára érkezett és március hó 1-én tánckurzust nyit a »Nemzeti« szálloda nagytermében. Tanítási programja nem kizárólag néhány tánc gépiés betanítására szorítkozik, hanem magában foglalja a test plasztikai kifejlésére irányuló gyakorlatokat, azonkívül több itt még nem ismert legújabb táncok is anyagát képezik. Tanórák: Diákoknak d. u. 5 óratól fél 7 óráig, felnőtteknek külön esti tanfolyam. Értekezni lehet a »Nemzeti« ben. Kívánságra személyesen is teszi tiszteletét a háznál. Boszton órák a háznál is.

— Beviszik a bajai póttartalékosokat.

A szabaddalmozott honmentők, a híres 48-asok újabb ellen fognak állani. Nemzetileg fognak ellenállani. Ez nem annyit jelent, hogy ők nem veszik fel honatyaiket tiszteletüket. Sőt nagyon is fölveszik. Ők nem a saját kárunk akarnak tanulni. Ők direkt a nemzet kárára végeztek el részben az elemi népiskola harmadik osztályában, részben csödbe jutott bankok romjain tanulmányaikat s most is csak a nemzet kárára akarnak tovább tanulni. Eközben persze egy kis gyöngyexleket rendeztek. Amiből megint csak nekik van hasznuk. Mert a fizetési nyugtájukra nem tesznek blyeget. Ellenben a nemzet? Az fizeti az adóját s most ráadásul bevihják a póttartalékba a kényerkereső családapákat. A bajai póttartalékosok — hír szerint — március végén vonulnak be kiképzés céljából. Hogy-e a kiképzés meddig tart? Amig a szab. honmentőknek tetszik az exlex állapot. Hazafiak, most már jól van?

— A mai tezsaur. A Bajai Jótékonycélu

Leányegyesület február hó 27-én délután 5 órakor a Nemzeti Szálló nagytermében tezsaur rendez. A tezsaurer közreműködnek **Krauss** Olga, **Schlesinger** Ilonka, **Alföldy** László és **Szosa Géza**.

— **Reichnéci.** Egy szóba írjuk, mert így ismerik Baján ezt a hőbortos, de nem mindig ártatlan csavargót, akiről a kis rendőri kronika szól. Paszterkó György bácsalmási sertés-kereskedő szerdán este Szabaddkára utazott. A vonatban elnyomta az álmot, melyből arra ébredt, hogy egy idegen kész vajaká a mellényzsebében. A kéz Reich Ignácé volt, aki bajai és 50 éves és aki 200 koronát lopott ki Paszterkó zsebéből. Reich, akinek a cipőjéből halászták ki a pénzt, azt valja, hogy a nyomor vitte a lopásra. A zsebtolvajt letartóztatták.

— Zomborba viszik a falatkoru bűnösöket. Az igazságügyminiszter a szegedi királyi ítélőtábla területén éltelt kiskorúak fogházul a zombori kir. törvényszék fogházát jelölte ki. Azokat a kiskorúakat, akiket a szegedi tábla területén ítéltek el, valamennyit Zomborba viszik. Ennek az intézkedésnek az a magyarázata, hogy a zombori törvényszék aránylag a legnépesebb. Ennek a területén van a legkevesebb gazember s így a fogházban van elég hely az ifjú csirkefogók számára.

— **A katonatisztek lakbérért emelik.** A katonatisztek lakbéréért most fogják rendezni. Ugy értesülünk, hogy az eddigi tíz lakbérősről helyett három lesz csak. Az elsőbe tartozik Bécs, a másodikba Budapest, a harmadikba az összes magyar és osztrák községek.

— **Szekszárd város jöggýárat alakít.** Abból az alkalomból, hogy itt Baján a közönség szűkebbesége miatt halogatást szenved a részvénytársasági alapon terbe vett jöggýár dolga, jó szölgálatot tesz velünk tenni ennek a fontos érdekeknek, ha a közeli Szekszárdra hivatkozunk, hol maga a város áll az ügy élén. Szekszárdról írják, hogy ott a polgármester a közegészség érdekében azzal a kívánatos tervvel foglalkozik, hogy Szekszárdon a villanytelepen jöggýárat állíttat fel. Ez ügyben hétfőn d. u. 3 órákor a városháza nagyertermében értekezlet lesz.

— **Kuzman Oszkár dr. öngyilkos lett.** Kuzman Oszkár dr. volt bajai orvos, ki a bajai munkás betegsegélyző pénztárral és a bajai orvosokkal támadt konfliktusa miatt távozott innen nemrég, hétfőn Tencsénben, ahol az ottani közkórháznál osztályorvosi állást töltött be, öngyilkosságát követett el. Dr. Kuzman Oszkár néhány éven át még Baján folytatta gyakorlatát. Eleinte jól indult a gyakorlata, Szeremle község is orvosának választotta, de mert itteni orvosáival állandóan hadilábon állott, a különben jobb sorsra érdemes ember helyzete Baján tarthatatlanná vált. Kuzman doktornak a napokban megrendült a lelki egyensúlya s fegyvert ragadott, melyvel életét kiontotta. Szerdán délelőtt temették el Tencsénben sok ezernyi tőmeg részvételével. Temetésén jelen volt a nagy csapatölt teljesen öszoztört édesatyja, dr. Kuzman József szegedi orvos és Schaeffer Márk volt bajai, most budapesti gépgýáros, az elhunyt sógora.

— **Helyreigazítás.** Lapunk vasárnap számban a 48/49 es honvédek közgyűlésének lefolyásáról és az öreg honvédek között a mult évben befolyt öszozegek felosztásáról szóló hírnökbe sajtóhiba csuszott be, amennyiben Vinkó Márton, ki a mult év január havában elhalt, nem 82 kor 31 fillért, hanem csak 6 kor. élvezett, és Szóczy pénzbeszedő íltelménye nem 82 kor 31 fill., hanem 82 kor 20 fill volt.

— **Páztory cs. és királyi udvari szállító virágkereskedése** Budapest, VIII., Rákóczi ut 3. Képes árjegyzéket kívánatra díjtalanul küld.

— **Ki lehet virilista?** A közgazgatási bíróság nemrég döntött abban a kérdésben, hogy pénzintézet, mint legtöbb adót fizető lehet-e virilista? A bíróság a kérdésre nemmel felelt. Az ítélet megokolása ugy szól, hogy a legtöbb adót fizetők névjegyzékének összeállításánál, csak az ingatlan után fizetendő államadó vehető számításba. Miután a takarékpénztár nem ingatlan, hanem egyéb jogcímen fizeti adóját, mint jogi személyt, a legtöbb adót fizetők névjegyzékébe felvenni nem lehetett.

— **Agyongázolt vasuti fékező.** Dobos György vasuti fékezőt a Szabadkáról berobogó vonat keddén este elgázolta. A szerencsétlen ember, aki hat gyermek apja volt, szörnyethalt.

Mikor egy új párt alakul.

Karácsonykor kezdődnek a vezércikkék az újságokban így: *és megszületett*... Közönséges ünnepek és hétköznapiakon tilos és-szel kezdeni a vezércikket, mert akkor mi maradna a szent ünnepre. De most mégis bizonyos ünnepi hangulatban és némi megilletődéssel írjuk le a frázist: *és megszületett*. És megszületett az új párt, a nemzeti munkapárt.

Mi, akik itt nézzük, mikép készítik elő az új kormánypártnak a megalakulását, mi sem folytathunk el egy kis gúnyos mosolygást, amikor az új párt nevére gondolunk. Nemzeti munkapárt... Hallva ezt a két szót, megértjük azt az igaz hafafias felháborodást, derek magyar emberek ösztöne szívből kitörő ordítását. Magyarországon valaki munkapártot csinál. Br... Ez a név... Ez a szó, hogy munka... Darabontok és granicsárok találják ki ezt a szót is, ezt a fogalmat is derek magyar véreink megfontolásra.

Ha elgondoljuk, hogy mit jelent az, hogy Budapesten megalakul egy párt, amelynek a nevében ez van benne: nemzeti-munka, hát lehetetlen, hogy ököibe ne szoruljon a kéz, hogy kuruc magyar legények tigrisvére ne lángoljon fel ereikben. Hiszen mátol kezdve majdnem mindennap halljuk ezt a nevet, nemzeti munkapárt és a fűlünkbe visszahangzik ez az utálatos szó, hogy munka.

A régi pártok régi nevei lám milyen hangulatosak voltak. Szabadelvű párt, néppárt, függetlenségi párt, haladó párt. Csupa szép szó, amibe bele lehet magyarázni mindent. Volt már munkapárt is, csak épen munkapárt nem. Mert az a szó, hogy munkapárt, már maga is program. A munkát jelenti, a dolgot, hólgyeim és uraim, az agynak és a kének a megeröltését, ezt a merőben szokatlan és teljességgel nem népszerű fogalmat. Ezt a fogalmat, mely annyira idegen nekünk, hogy egy csöppet sem volna csodálatos, ha este hírtelenében más nevet találnának ki az új párt számára.

Az új párt azonban akár e néven, akár valami más néven alakul meg, a sikernek a legnagyobb reményével alakul meg. Akik Szabadkáról, a Bácskából és akik az egész országból felutaztak Budapestre, hogy ott legyenek az új párt megszületésénél, Magyarország politikai életének hivatott és gyakorlott vezetői. Csupa olyan név, amelynek viselője egykor már szerepet játszott Magyarország politikai életében, akinek már mulja van s akinek politikai készsége van Ezeket az embereket az elmult szerencsétlen kormányrendszer letaszította a fórumról, leszorította a politikai élet mezéjéről s helyükbe a homályból s nem egyszer a mocsárból olyan embereket emelt, akinek mohó falánkság pótolta a hozzáértést és a tudást. Magyarország nem nélkülözhetette sokáig az avatottakat és belepusztult volna, ha az avatatlank még tovább lakmároznak.

És (már megint és) ma megalakult a nemzeti munkapárt. Rettenetes kiábrándulás, a mérges illuziókból származó részegség... et követő katejhammer ad alapot ahhoz a hithez, hogy ez a párt erősebb és népszerűbb lesz, mint a szabadelvű párt, amelynek sorából feltámadott.

Valami hideg megfontolás lett urrá a lelkeken s a gondolkodás, a latolgatás foglalta el a h-behurgya lelkesedés helyét. Annyi jelző bizonyít csengő hasonlatosságnak, annyi név és annyi bálvány mögött látszott meg az öres semmiség s annyi ugynevezett elvrőlült ki, hogy csupa frázis, hogy szinte nem merjük leírni azt, hogy ami a pesti redoubtban történt, az «zászlóbontás» volt. Mert reméljük, hogy mátol kezdve kevesebb zászló bontódik majd ki, kevesebb frázis hangzik majd el. A munka pártja nem zászló bontott, a munka pártja megalakult s nem jelszavakkal, hanem munkával akarja boldogítani Magyarországot.

Jól esik kimondani, hogy mi örvendünk az alakulásnak és bizalommal nézünk az új kor-szak elé.

N y i l t t é r . *)

Számталanszor bevált

NATTONI/FELE

GIESSHÜBLER

természetes égvényes

SÁVANYUVÍZ

A dugo egészséges

húgyhomoknál és hólyaghurutnál, mint a húgyasvat mőkötő szer.

*) Az e rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Az esküdtszék ellen.

Juditvány az ügyvédi kamarához.

Konrád László érmihályfalvi ügyvéd a Haverda-verdikt kapcsán indítványt adott be a nagyváradi ügyvédi kamarához, hogy a közgyűlés az esküdtszéki intézmény eltörlésé végett írjon fel az igazságyűminiszterhez. Konrád már a mult évben is tett hasonló indítványt, akkor azonban leszavatták. Az indítvány így hangzik:

Mondja ki a kamarai közgyűlés, hogy az eddigi tapasztalat azt igazolja, miszerint az esküdtszéki intézmény az igazságszolgáltatást bizonytalaná, ingadozóvá, véletlen esélyektől függővé teszi, az igazságszolgáltatásba vetett hitet és bizalmat megrendíti, a közérkölségre káros behatást gyakorol s az önbíráskodást nagyon előmozdítja.

Ennélfogva fölterjesztést intéz évi jelentésében az igazságyűminiszterhez azíránt, hogy terjesszen be törvényjavaslatot a Házhoz az esküdtszéki intézmény eltörlésé végett s ezen határozathoz leendő hozzájárulás és hasonló fölterjesztésé végett az összes ügyvédi kamarákat megkeresi.

Indok.

Az ország második városának, Szegednek esküdtszéke Haverda Máriát, Vojtha Antalt, sőt a hasonlóképp előre megfontolt szándékkal gyilkoló, beösmériben lévő s magát büntönsnek valló Jánossy Aladárt is nembüntönsnek nyilvánította.

Ösmeretes mindnyájunk előtt ezen aljas büntény s annak gyalázatos részletei s azt hiszem, nincs köztünk senki, aki különösen Jánossy Aladárnak fölmentését indokoltnak s az esküdtszéké eljárását csak menthetőknek is tartaná.

Ami pedig az ítélet kihirdetésé után a fölmentettek, a szegedi közönség egyrésze, sőt állítólag a védőügyvédek részéről is történt, nemcsak kritikán alul áll, de föltétlenül igazolja, hogy az esküdtszéké számtalan hasonló ítéletei nemcsak az igazságszolgáltatás iránti tiszteletet, az azíránti bizalmat semmisíti meg, de a közérkölségre is rendkívül romboló hatást gyakorol.

Ezen most említett megdöbentés az igazságszolgáltatás szegényföltjét képező szegedi esküdtszéki ítélet s a mult évi ügyvédi kamarai közgyűlésen tárgyalt hasonló indítványom indokai, melyeket felolvastatni kérek, kélőleg igazolják indítványom jogosultságát. Konrád László, ügyvéd.

Szegédszerkesztő: Spitzer Zoltán.

Fenyvesi Sarolta
fűző- és divattermében Baján.
készen kaphatók:
Női kosztümök 44 kor.-tól.
Köpenyek. Pongyolák.
Bluzok. Szoknyák.
Gyermekruhák.
Ugyanezek készítését is elvállalja.

A Bajai Céllövész Társulat
kerthelyiségeiben
a Szökertben idényvirágok
olcsón kaphatók
rózsafák és díszserjék
májusra megrendelhetők, kertek gondozására
elfogadotnak.
Telefon szám: 104.

833/1909. végreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102 § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a bácsalmási kir. járásbírósnak 1909. évi Sp. I. 527/3. számú végzése követeléseiben Wiener Samu ügyvéd által képviselt Glüek Samu javára 130 korona s jár. erejéig 1909. évi augusztus hó 4-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 860 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: 2400 liter bor nyilvános árverésen eladotnak. Mely árverésnek a bajai kir. járásbírósnak 1909-ik évi V. 8671/3. számú végzése folytán eddig összesen 11 kor. 54 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, **Bácsbokodon**, 485 ház szám alatt leendő megartására 1910. évi március hó 4-ik napjának délelőtti 11-ik órája határidőül kitzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében, készpénzfizetés mellett, a legelőbbitt ígérőnek, szükséges esetén becsáron alul is el fognak adatni. Amennyiben az elővarendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi XL. t. c. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.
Kelt Baján, 1910. évi február hó 20.

Szegő József,
kir. bir. végrehajtó.

A fogak közt maradt éltelmaradékok szétbomlásából minden ember szájában, főként az éjjeli alvás alatt savak és rothadási mikrobiumok keletkeznek, melyek a fogakat megtámadják. Ezek okozzák a megzuvasodást, a szájbűzést és a kínos fogfájást. Semmiféle fogtisztítószert meg nem szüntetni ezen bajokat oly gyorsan és biztosan, mint a Sztrika Menthol-olajszappan. Gyógytárak és drogériákban ára 1 K.
Kapható:
Gyarmati Emil
gyógyszertárában BAJÁN.

„ROPS” Fémáru gyár Részvénytársaság
Budapest, V. Váci-ut 74.5.
Helyi elárúsító: EISENBERG KÁROLY.
Képviselők vidéken kerestetnek.

Állami felügyelet alatt. Alapított 1892.
GERŐ FERENC
katonai előkészítő intézete
BUDAPEST.
VII. Rózsa-utca 33. :: Telefon 79-34.
Előkészít 6 és 10 hónapra terjedő tanfolyamon az egyéves önkéntes-ségre képesítő vizsgálatra.
Beiratás naponként d. u. 4-7-ig.
Vasárnap d. e. 10-1-ig.
Vezérfonal a tanuláshoz kapható: ára 12 korona.
Prospektus díjtalan.

Amerikai-angol
CSIKÓ
8 és fél hónapos, oldalán egyszer lép ki eladó.
Zelity Pál Katymár. (Bács-megye.)

Védjegy: „Horgony”
A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller
póteka
egy régióknak bizonyított háziser, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult **köszvénynek, oszúnnál és meghűlésnek.**
Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt be vásárláskor óvatossággal legyünk és csak olyan eredeti üvegeket fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegyvel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozban van csomagolva. Ára üvegekben K—, 80, K.1.40 és K.2. és ügyszámván minden gyógyszerésznél kapható —
Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapest.
Dz Richter gyógyszerészénél az „Arany orszámlhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Unghváry József
szőlőtelepén és gyümölcsfa-iskolájában
Cegléd (Pest megye)
ez év őszén és tavaszán nagyobb mennyiségű (300—350 ezer darab) nemes gyümölcsfa-csemete kerül eladásra. 1—5 éves példányoktan a következőkből: körte, alma, szilva, őszibarack, kajszibarack, cseresznye, meggy, eper, savanyu szeder, bolvillei körte, azarol-galagonya, birs, lasponya, mandula, dió, füge, köszméte, ribizke, málna, földi eper (szamóca), ezenfelül szomorú alma, szomorú eper, piramis-eper, gömb-akác, piramis-akác, stbbi csemeték. Ezek árai erősségük szerint 5—30, igen erősek 40—50 kor. Ugyancsak igen nagy mennyiségben kaphatók 1—3 éves magcsemeték a következőkből: körte, alma, birs, doucin, besztercei szilva, cseresznye, fekete meggy, sajmegy (Prunus Mahaleb), sárga barack, mandula, Prunus Myrabolana, galagonya és kökény; ezek árai erősségük szerint 100 darab 80 krtól 1 frt 80 krig, 1000 darab 7 forinttól 17 frtig. Lepényfa (Gleditschia triacanthos) és akác, áthatlan sövény készítésére igen alkalmas 1—3 évesek, igen nagy készlet (kb. 3 millió). Ennek ára 1000 darab 3 frtól 8 frtig. Sorfának használható akác 200—220 cm. magas 1 drb 20 kor, 100 darab 18 frt, 1000 darab 170 frt. Újdonságok a fentnevezett gyümölcsnemekből 1 drb 40—60 kor. Hátromszög permetezett, szokványminőségű bor- és csemeszőlővessző teljesen befedett, sáma 1000 darab 4 forinttól 7 forintig, gyökeres 20 forinttól 25 forintig.

Tessék árjegyzéket kérni!

Téglagyár
2 hold szőlővel, kedvező feltételek mellett
eladó
esetleg bérbe is kiadó.
Bővebb felvilágosítást ad
Egedy József
PÉCSBOGOTA.
U. p. Szabadszentkirály (Beranya m.)

Motorok! Gazdák! Gőzgépek!
Ha elsőrendű gépet akarnak venni, kérjenek árjegyzéket európaszerte hírneves magánjáró és vontatható benzinkomomobilok, magánjáró és vontatható gőzlokomobilokról. Teljes scéplőkészletek!

Benzinmotoros kötőtrő és faaprítógépek vontatásra és magánjáró szerkezettel.
Stabil benzinmotorok Szivógáztelepek.
KELLNER és SCHANZER
Budapest, V. ker., Aulich-utca 2. szám.
Sürgönyeim: „Világosság” Budapest.

VIGYÁZAT!!

U J!!

VIGYÁZAT!!

Naponta frissen pörkölt kávé!!

Minden háziasszony érdeke tudomásul venni, hogy a

„MIKÁDÓ“

kávénapypörköldé-társaság Budapesten. Közp. VI. Andrassy ut 35.

március hó 1-én, k e d d e n
nyitja meg lerakatát Baján

STAMPFL JENŐ

fűszer- és csemegekereskedésében.

☛ Naponta frissen pörkölt kávé. ☛

Alapított 1846-ban.

KÖNYV. ZENEMŰ. PAPIR. ÍRÓ.
és
RAJZSZERRAKTÁR.

Az 1900. évi
iparkilátáson

aranyéremmel
kitüntetve.

KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZET.
DISZKÖNYVKÖTÉSZET.
A „BAJAI HIRLAP“ kiadóhivatala.

KOLLÁR A. BAJA,

Báró Eötvös-utca 5. sz. a.

Könyvkereskedésemben

nagy raktár a legujabb irodalmi termékek-,
dizsművek-, ifjúsági iratok-, képes
könyvek-, imakönyvek, mindennemű
tan- és segédkönyvek-, térképek-,
földgömbök és zeneművekből.

Irodai levél- és rajz-
papirok, író- és rajz-
szerek, vonalzott üzleti
könyvek nagy válasz-
tékban a legjutányosabb
árakon beszerezhetők.

Bármely bel- és külföldi
hírlapokra és folyóiratokra
előfizetések az eredeti
áron elfogadtatnak.

KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZETEM

modern berendezéssel izlésesen állít elő

műveket, folyóiratokat, béli- és la-
kodalmi meghívókat, eljegyzési kár-
tyákat, névjegyeket, számlákat,
levélpapírokat, levélbori-
tékokat, körleveleket,
gyászjelentéseket, árjegy-
zékeket, falragaszokat, stb.
fekete és színes nyomással.

Nagy raktár községi, köz-
igazgatási, ügyvédi és
egyháznyomtatványokból
Bármilyen könyvomdai
munkák a legolcsóbb
áron vétetnek fel.

Könyvkötészetem

Dizsművek, Folyóiratok,
mindennemű könyvek
egyszerű és diszes bekötésére,

továbbá

képkeretek, (Passepartous)
íróaljazatok, stb.

előállítására van berendezve.